

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: + 32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
8 juli 2010

uw kenmerk
KP/RS/LDb

ons kenmerk
Advies 2010/12

bijlagen

vragen naar / e-mail
roos.vandecruys@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 50 32

datum
15 september 2010

Betreft: Briefadvies over de BLEU-investeringsakkoorden met Montenegro, Togo en Kosovo

Mijnheer de minister,

Tijdens haar vergadering van 2 juli 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan de voorontwerpen van decreet houdende instemming met de overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen tussen enerzijds de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (hierna: "BLEU") en anderzijds Montenegro, ondertekend op 16 februari 2010, Kosovo, ondertekend op 9 maart 2010, en Togo, ondertekend op 6 juni 2009. Zij vroeg de minister-president, tevens bevoegd voor economie, buitenlandse beleid, landbouw en plattelandsbeleid, hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). Na bespreking op zijn vergadering van 10 september 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de hogergenoemde overeenkomsten ten grondslag ligt, opteert de Raad ervoor om één advies te wijden aan de drie overeenkomsten. Bovendien ging hij in voorgaande adviezen, nl. Advies 2009/17 over de BLEU-investeringsakkoorden met Colombia, Oman en Qatar en Advies 2010/7 over de BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan, reeds dieper in op de achtergrond en problematiek van de BLEU-akkoorden.¹

De Raad stelt vast dat de Vlaamse Regering, naast haar voornemen uit het Regeerakkoord, in haar besluit over de ontwerp Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling (VR 2010 2307 DOC 0743Bis) opnieuw ervoor koos om "in het kader van het Gemeenschappelijk Handels- en Investeringsbeleid van de EU ervoor te ijveren dat specifieke arbeids- en milieuclausules systematisch worden opgenomen in de onderhandelingen met derde landen. Dat geldt tevens voor de onderhandelingen voor het afsluiten van internationale handels- en investeringsakkoorden waar Vlaanderen bij betrokken is. De bilaterale BLEU-investeringsakkoorden zijn daarvan een voorbeeld."

De Raad vindt het belangrijk dat Vlaanderen zich inschakelt in de internationale economie. De BLEU-investeringsakkoorden kunnen een rol spelen in het aanhalen van de economische banden met deze drie partnerlanden. De Raad formuleert hieronder kort enkele aandachtspunten bij de drie BLEU-akkoorden.

¹ SARiV, *BLEU-investeringsakkoorden met Colombia, Oman en Qatar*, Advies 2009/17, 15 juni 2009; SARiV, *BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan*, Advies 2010/7, 14 juni 2009.

1. Aandachtspunten bij de akkoorden

De nota's aan de Vlaamse Regering en de memories van toelichting van de drie overeenkomsten vermelden dat de Europese Commissie binnenkort een regelgevend kader zal voorstellen over de geldigheid van bestaande bilaterale investeringsakkoorden en een overgangperiode voor lopende procedures. De Commissie heeft inderdaad op 7 juli 2010 een voorstel daartoe gedaan. Bij de definitieve goedkeuring moeten de nota's en de memories van toelichting in die zin aangepast worden. De Raad zal op dit nieuw Europees kader ingaan in een ander advies. Tevens wordt in de memorie van toelichting bij deze bilaterale investeringsakkoorden reeds aangegeven dat zij niet altijd voldoen aan de Europese regels. Het is aangewezen dat bij de afhandeling van andere dossiers over zulke akkoorden, hiermee voorafgaand wordt rekening gehouden.

1.1. Montenegro

De Vlaamse Regering heeft in haar Regeerakkoord een nieuwe focus aangekondigd op de Westelijke Balkan. De Raad zou graag geïnformeerd worden over de wijze waarop de Vlaamse Regering hieraan invulling wil geven. Uit de cijfers van de memorie van toelichting blijkt dat de economische relaties tussen Vlaanderen en Montenegro eerder beperkt zijn. De Raad hoopt dat het sluiten van dit BLEU-investeringsakkoord bijdraagt tot de verdere uitbouw van de relaties. De Balkanlanden vormen een interessant gebied voor investeringen. Dit geldt in het bijzonder voor Montenegro aangezien het reeds gebruik maakt van de euro sinds 2002 (evenwel zonder lid te zijn van de eurozone). Bovendien heeft de EU een Stabilisatie- en Associatieovereenkomst gesloten met Montenegro. Deze trad in werking op 1 mei 2010. De Raad gaf hierover advies op 19 maart 2008 (zie Advies 2008/5).

De Raad verwelkomt de kleine aanpassing aan artikel 8, lid 1, van de BLEU-typetekst om het in overeenstemming te brengen met het Europees recht inzake vrij kapitaalverkeer. De Raad herhaalt echter zijn oproep uit zijn vorig BLEU-advies (Advies 2010/7) om de BLEU-typetekst aan te passen.

De Raad stelde verder nog een kleine materiële fout vast. In de tekst van het akkoord is ook sprake van een Montenegrijnse taalversie. In de nota aan de Vlaamse Regering is enkel sprake van een Nederlandse, Franse en Engelse versie.

1.2. Togo

De Raad vindt het positief dat de BLEU de kans heeft gegrepen om de onderhandelingen over dit akkoord te laten plaatsvinden met steun van UNCTAD in Genève in 2002. De onderhandelingen werden daar namelijk gegroepeerd samen met enkele andere landen ter ondersteuning van de minst ontwikkelde landen. Dit maakt een bundeling van expertise en een beperking van de kosten mogelijk. De Raad betreurt dat het daarna nog duurde tot 6 juni 2006 vooraleer de overeenkomst ondertekend werd en dat het daarna opnieuw bijna een jaar duurde tot het Departement internationaal Vlaanderen de verdragstekst ontving. Op basis van een consultatie van de NADIA-databank kon de Raad niet vaststellen wat intussen met de akkoorden met Guinee en Tsjaad, die tegelijkertijd werden onderhandeld, gebeurde. Mogelijk wachten deze ook nog steeds op verdere afhandeling.

Wat betreft de inhoud van de overeenkomst is de Raad verheugd dat Togo de artikelen betreffende arbeid en milieu uit de BLEU-typetekst heeft overgenomen. Hij verwelkomt ook de aanpassing aan artikel 4, waarin reeds rekening wordt gehouden met toekomstige regionale organisaties. Hij merkt echter op dat, in tegenstelling tot de twee andere akkoorden die hier voorliggen, artikel 8 inzake overmakingen niet is aangepast om het in overeenstemming te brengen met het Europees recht. Gelet op het feit dat dit dossier al 8 jaar aansleept, was het misschien beter geweest om de tekst eerst aan te passen en een geamendeerde tekst voor te leggen ter goedkeuring.

De Raad is benieuwd of de overeenkomst zal bijdragen tot een stijging van de investeringen in Togo, dat volgens de memorie van toelichting tot hiertoe slechts een bescheiden hoeveelheid (buitenlandse) investeringen kan aantrekken. Om de economische relaties tussen Vlaanderen en Togo verder uit te bouwen is tevens de nieuwe lijn Brussel-Lomé van Brussels Airlines vanaf juli 2010 interessant.

1.3. Kosovo

Gezien de instabiele politieke situatie na de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo op 17 februari 2008 is het moeilijk om investeringen aan te trekken. Mogelijks kunnen het advies van het Internationaal Gerechtshof van 22 juli 2010 over de onafhankelijkheidsverklaring en de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 9 september 2010, gezamenlijk voorbereid door Servië en de Europese Unie, over de samenwerking met Kosovo wel een positieve invloed hierop hebben.² Volgens de memorie van toelichting behoort Kosovo tot de sterkste groeilanden van Europa, maar tegelijk tot de armste. Het heeft geen eigen arbeidswetgeving. Toch heeft Kosovo bijna de volledige typetekst aanvaard. Artikel 6, lid 3, is wel aangepast omdat Kosovo geen lid is van de Internationale Arbeidsorganisatie. Ook artikel 8, lid 1, werd aangepast, zoals in het akkoord met Montenegro.

Vlaanderen ontwikkelde reeds vóór de onafhankelijkheidsverklaring banden met Kosovo. Het Vlaams Parlement speelde hierin een actieve rol (o.m. door de ontvangst van toenmalig president Rugova). Ook onmiddellijk na het uitroepen van de onafhankelijkheid gaf de Vlaamse Regering de wens te kennen om nauwere relaties te ontwikkelen met Kosovo. In het kader van de samenwerking met Centraal- en Oost-Europa nam Geert Bourgeois, toenmalig minister voor Buitenlands Beleid, Kosovo uitdrukkelijk op in de lijst van landen die voor subsidiëring van samenwerkingsprojecten in aanmerking kwamen. Een intentieverklaring tot samenwerking werd eveneens ondertekend met de nieuwe Kosovaarse Regering. Het BLEU-investeringsakkoord vormt een aanvulling in het aanhalen van de economische banden.

2. Conclusie

De Raad neemt kennis van de ontwerpen van instemmingsdecreet en verwijst naar zijn vroegere adviezen met betrekking tot de BLEU-akkoorden. Hij herhaalt ook zijn vraag aan de Vlaamse Regering om het BLEU-typeakkoord in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter SARIv

Freddy Evens
Secretaris SARIv

² X, "EU welcomes adoption of UN resolution on Kosovo", in *Europolitics* No. 4040, 13 september 2010, p.12.; INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE, *Accordance with international law of the unilateral declaration of independence in respect of Kosovo*, Press release No. 2010/25, 22 juli 2010.